

בית משפט לתביעות קטנות ברמלה

12 מרץ 2012

ת"ק 11-08-31384 חבאני נ' מנצור

1

בפני כב' השופט ד"ר עמי קובו

תובעים 1. שמעון חבאני

נגד

נתבעים 1. שלמה מנצור

2

3

פסק דין

4

5

"דְרָכֶיהָ דְרָכֵי-נֹעַם ; וְכָל-נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם" (משלי, ג' 17).

6

רקע

7

1. לפני תביעה קטנה בשל לשון הרע בסך של 23,000 ₪.

8

2. התובע והנתבע מתגוררים במושב חדיד ומתפללים באותו בית כנסת במקום בדרך קבע.

9

3. לטענת התובע ביום 15.7.11, ביום שישי בערב, הגיעו התובע ובני משפחתו לתפילת השבת

10

יחד עם מתפללים אחרים. לטענת התובע, גרם הנתבע להפרעה בתפילה, וכדי למגר את

11

ההפרעה ניגש אל הנתבע וביקש להפסיק את ההפרעה. בתגובה לאמור, החל הנתבע לצעוק

12

ולאיים על אחיו של הנתבע. התובע לא היה מעורב בכך, ועמד במרחק מה מהמקום, כאשר

13

לפתע הנתבע קרא בשמו, הצביע לעברו וצעק עליו תוך שהוא מורה לתובע לעזוב מיד את

14

בית-הכנסת ולהתרחק מהמבנה. התובע לא הגיב לדברים.

15

4. עוד טען התובע כי ביום שלמחרת האירוע, בעוד התובע פוסע מבית הכנסת בנוכחות אחרים,

16

פנה אליו הנתבע והחל להשמיץ אותו ולקרוא לו בשמות גנאי, ולצעוק לעברו שלא ימשיך

17

להתפלל בבית-הכנסת.

18

5. התובע טוען כי שני האירועים האמורים מהווים לשון הרע.

19

6. הנתבע הגיש כתב הגנה מטעמו, אשר טען כי מדובר בתביעת סרק קנטרנית וטורדנית ועתר

20

לסילוקה על הסף הואיל ואינה מגלה עילה. הנתבע הכחיש את טענות התובע. הנתבע טען כי

21

בקריאת כתב התביעה על כל סעיפיו, אין ולו ציטוט של אמירה אחת המיוחסת לנתבע, אלא

22

תיאור עובדתי כללי ושגוי שאינו עולה כדי לשון הרע.

בית משפט לתביעות קטנות ברמלה

12 מרץ 2012

ת"ק 11-08-31384 חבאני נ' מנצור

7. לגופו של עניין טען הנתבע כי בעת תפילת קבלת שבת ביום 15.7.11, התפרץ אחיו של הנתבע, שהוא מחותן של התובע, לעבר בנו של הנתבע בניסיון לתקוף אותו. הנתבע נהדף לאחור, ונפצע בידו. בעקבות הפרעת התובע להתנהלות התפילות בבית הכנסת התפתחו במקום חילופי דברים בין הנתבע לאחיו, שבית הכנסת שייך להם, והוא רכושם הפרטי. במהלך חילופי הדברים בין הנתבע לאחיו, קרא הנתבע לאחיו לכבד את כבוד בית-הכנסת, ולא פנה באופן ישיר או עקיף לתובע. הנתבע חזר והדגיש כי כל חילופי הדברים היו בינו לבין אחיו, ולא אמר דבר לעבר התובע. הנתבע הכחיש אף את האירוע השני.

העדויות

8. התובע העיד בבית-המשפט כי באותו ערב שבת החלו להתפלל, ואז החל ויכוח על נוסח התפילה. החלו צעקות, והתובע לא התערב. הנתבע אמר לו: "הכל בגללך, תצא החוצה מפה". לטענתו אמר לו הנתבע "תצא החוצה, זה בגללך, אתה לא יכול להתפלל פה". התובע לא הגיב לדברים. למחרת המשיך הנתבע לתקוף אותו באופן מילולי, אך הוא לא הגיב.

9. מטעם התובע העיד אחיו של הנתבע, מר מאיר מנצור, שהוא אף קרוב משפחתו של התובע. מר מאיר מנצור העיד כי החל ויכוח בבית הכנסת ובשלב מסוים הנתבע החל לעשות מהומה בבית הכנסת, ולאחר שנרגעו הרוחות, והנתבע אמר לתובע "בגללך, כל הבלגן בבית הכנסת, גרמת לכל הבלגן הזה". אמנם הנתבע לא הזכיר את שמו של התובע, אך הציבור הבין שהדברים מופנים אליו.

10. מטעם התובע העיד אף מר דוד יהושע. לדבריו, נכח במהלך התפילה ובעת הויכוח בין הנתבע לאחיו של הנתבע, הייתה התלהמות, והנתבע צעק "הכול בגללו" ו-"גם אבא שלי לא רצה אותו".

11. הנתבע העיד כי התובע גידף אותו והפריע בבית-הכנסת. לטענתו במהלך הויכוח בזמן התפילה, לא פנה אל הנתבע ולא דיבר איתו. התובע ממשיך להתפלל בבית-הכנסת, וגורם לסכסוכים במקום.

12. מטעם הנתבע העיד בנו של הנתבע, מר מאור מנצור. לדברי הבן החל ויכוח בנוגע לנוסח הקריאה בבית-הכנסת, ואחיו של הנתבע עשה פרובוקציות בבית-הכנסת, עצר את התפילה והחל לאיים באמצעות ידיו. החל ויכוח, והנתבע אף נפגע. לדבריו, הנתבע, אביו, לא אמר ולו מילה אחת לעבר התובע, וכלל לא הביט לעברו.

13. עד נוסף מטעם הנתבע, מר אפרים יהושע, העיד שהחלו חילוקי דעות לעניין נוסח הקריאה, החלו חילופי מילים והאשמות, והם ניסו להפריד בין הנצים, היו חילופי דברים בין הצדדים, אך לא היה מישהו שפנה למישהו באופן אישי. הויכוח היה בין בנו של הנתבע לבין אחיו של הנתבע.

דיון והכרעה

בית משפט לתביעות קטנות ברמלה

12 מרץ 2012

ת"ק 11-08-31384 חבאני נ' מנצור

המישור העובדתי

- 1
- 2 14. לאחר ששמעתי את התובע ואת עדיו וכן את הנתבע ואת עדיו, לא שוכנעתי כי יש מקום
- 3 להעדיף את עדויות התובע ועדיו על פני עדויות הנתבע ועדיו. נדמה כי כל אחד מהעדים תמך
- 4 בצד הקרוב לו בסכסוך שבין הצדדים, ואין בנמצא עד אובייקטיבי, אשר ניתן יהיה על סמך
- 5 דבריו לבסס ממצא משכנע. בנסיבות אלה, כאשר עדי התובע מזה ועדי הנתבע מזה, סבורני
- 6 כי לא עלה בידי התובע לעמוד בנטל השכנוע המוטל עליו.
- 7 15. זאת ועוד, גם אם אקבל את דברי עדי התובע, הרי שלכל היותר ניתן לקבוע כי במהלך ויכוח
- 8 בין הנתבע לבין אחיו של הנתבע אמר הנתבע: "זה הכול בגללו" כאשר דבריו כוונו לתובע,
- 9 כלומר שהכול בגלל התובע. עדי התובע לא תמכו בטענתו שהנתבע הורה לו לעזוב את בית-
- 10 הכנסת. בנוסף לכך, בנוגע לאירוע למחרת לא הביא התובע עדים מטעמו, ונדמה כי אף
- 11 התובע עצמו לא סבר שיש באירוע זה ממש.
- 12 16. לפיכך, במישור העובדתי, לא מצאתי לנכון להעדיף את עדות התובע ועדיו על פני עדות
- 13 הנתבע ועדיו. לכל היותר, ניתן לקבוע כי הנתבע אמר "זה הכול בגללו", כאשר דבריו כוונו
- 14 לתובע. מתוך דברי עדי התובע מובן כי הנתבע לא גידף את התובע.

המישור הנורמטיבי

- 15
- 16 17. במישור הנורמטיבי, סבורני כי דבריו של הנתבע "זה הכול בגללו", אשר כוונו לעבר התובע,
- 17 אינם עולים כדי לשון הרע.
- 18 18. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 קובע כדלקמן:
- 19 "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –
- 20 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג
- 21 מצדם ;
- 22 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו ;
- 23 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו,
- 24 במשלח ידו או במקצועו ;
- 25 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו
- 26 המינית או מוגבלותו";
- 27 19. לפיכך, השאלה הנשאלת היא האם האמירה של הנתבע כלפי התובע "זה הכול בגללו" היא
- 28 דבר אשר עלול להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה או לבוז או ללעג.
- 29 סבורני שהתשובה לשאלה זו הינה שלילית. מובן הדבר כי מדובר בפרסום.

בית משפט לתביעות קטנות ברמלה

12 מרץ 2012

ת"ק 11-08-31384 חבאני נ' מנצור

20. יפים לעניין זה דברי כב' השופט נעם סולברג בת"א (שלום י-ם) **סבג נ' בהדורי** (מיום 5.1.03):
- "ניסינו, ושבנו וניסינו, כזכור, בתחילת המשפט, בעיצומו, ולקראת סיומו, להביא את המחלוקת לסיומה, בדרך של פשרה, או בדרך מוסכמת אחרת. יגענו לריק. המאמצים לא צלחו.
- סברתי, כי ראוי לו, לסכסוך מעין זה, לבוא על פתרונו בין כותלי בית החולים "איתנים" ולא בין כותלי בית-המשפט... הדעת נותנת כי עוד שנים רבות צפוי שיעבדו שם ביחד, ודומה כי אינטרס משותף הוא לכל הנוגעים בדבר, שלא להעצים את המחלוקות בדרך של התנצחות משפטית, אלא להשקיטן ולנסות ליישבן בנחת רוח ובשום שכל.
- באין פשרה, ייקוב הדין את ההר.
- לא כל קללה ונאצה, בעידנא דריתחא, מהווים מיניה וביה, לשון הרע, כמשמעותה בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965".
21. ואכן, כדברי כב' השופט סולברג, לא כל קללה ונאצה בעידנא דריתחא מהווים לשון הרע, ובוודאי שדברי התובע במקרה דנן, אשר אפילו לא עולים כדי קללה או נאצה, אינם עולים כדי לשון הרע.
22. יש להדגיש כי המבחן לקיום לשון הרע הינו האופן שבו נתפס הפרסום בעיני האדם הסביר. זהו מבחן אובייקטיבי ונוגע לאופן שבו אדם סביר היה מבין את הפרסום. לכן, אף אם התובע באופן סובייקטיבי נפגע מדברי הנתבע, עדיין לא ניתן לקבוע כי דברי הנתבע מהווים דבר שעלול להשפיל בעיני האדם הסביר.
23. חוק איסור לשון הרע משקף את האיזון שקבע המחוקק בין שני ערכים מתנגשים: חופש הביטוי והזכות לשם טוב. שתי זכויות אלה בעלות משקל רב, ושתיהן נגזרות מן הערך החוקתי של כבוד האדם. בהקשר זה יש ליתן את הדעת למעמדו הרם של חופש הביטוי, אשר בית-המשפט עמד על חשיבותו לא אחת. כך למשל, לאחרונה קבע בית-המשפט העליון, מפי המשנה לנשיאה, כב' השופט ריבלין בע"א 751/10 **פלוני נ' דייין-אורבך** (מיום 8.2.12):
- "בעת הזו יש לשוב למושכלות ראשונים אשר דומה כי נשתכחו במחוזותינו. מדוע מוגן חופש הביטוי בחברות החופשיות? מדוע יחשב הוא כזכות אדם ראשונית? מדוע בחרה הגדולה שבאומות החופשיות לפתוח את מגילת הזכויות שלה בהוראה האבסולוטית – "הקונגרס לא יחוקק שום חוק המצר את חופש הביטוי או את חופש העיתונות"? שאלות אלה שסבור הייתי כי לא תשאלנה עוד צריכות תשובה מחדש, להזכיר את שנשכח.
- ...

בית משפט לתביעות קטנות ברמלה

12 מרץ 2012

ת"ק 11-08-31384 חבאני נ' מנצור

1 החירות הזו, שיש שניה לה אך אין קודמת לה נועדה, בראש ובראשונה, לאפשר לו
2 לאדם ליתן ביטוי לאישיותו. חירות הביטוי מאפשרת לכל אדם לתת ביטוי
3 לתחושותיו ולתכונותיו האישיות, להביע את אשר על ליבו, וכך לפתח ולטפח את
4 אישיותו (בג"ץ 75/53 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז 871, 878 (1953)
5 (להלן: עניין קול העם); דני"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ נ' קראוס, פ"ד נב(3)
6 ,1 43 (1998) (להלן: דני"א קראוס). במובן זה חירות הביטוי היא חלק מן
7 האוטונומיה של האדם, חלק מזכותו להגדרה עצמית וחלק מיכולתו לתת ביטוי
8 לסגולותיו; זוהי הזכות להגשמה עצמית. רוחו של אדם – כך ציין כבר השופט
9 Thurgood Marshall (1974) 416 U.S. 396, 427 (*Procurier v. Martinez*)
10 (Marshall, J., concurring) – מבקשת ביטוי עצמי. החירות היא סוד אושרו של
11 האדם (דברי השופט Brandeis ב- 274 U.S. 357, 375 (*Whitney v. California*),
12 (1927) (להלן: עניין *Whitney*). במובנים אלה יש לביטוי חשיבות כשלעצמו – ערך
13 פנימי. זוהי התיאוריה החשובה ביותר המונחת ביסוד חופש הביטוי".

14 .24 באיזון בין חופש הביטוי מחד גיסא לבין הזכות לשם טוב מאידך גיסא, ובנסיבות המקרה
15 דן, סבורני כי ידו של חופש הביטוי על העליונה. לפיכך, המסקנה היא כי הדברים שאמר
16 התובע לנתבע, ככל שאמר אותם, אינם עולים כדי לשון הרע.

17 .25 אשר על-כן, התביעה נדחית.

18 התובע יישא בהוצאות הנתבע בסך של 600 ₪.

19 בקשת רשות ערעור תוך 15 ימים.

20
21
22
23 ניתן היום, י"ח אדר תשע"ב, 12 מרץ 2012, בהעדר הצדדים.
24

25
26
27
28
29
30

ד"ר עמי קובו, שופט